
Inhoudsopgave

Pag 1. Redactioneel

*Pag 3. Van de vice-voorzitter -
door Henk Bax*

Over de noodzakelijke bestuurswisselingen in onze Vereniging, en het diverse overleg met Dordtse instanties. En tevredenheid over de a.s. restauraties van verscheidene prominente Dordtse monumenten.

*Pag 5. Een kinderprocessie: de omgekeerde wereld -
door Herman A. van Duinen*

De auteur - groot kenner van de Dordtse Grote Kerk – beschrijft een kinderprocessie die afgebeeld is op een van de koorbanken. De optocht, geleid door de “kinderbisschop” markeerde de “Onnozele-Kinderendag” op 28 december, blijkt een omgekeerde wereld weer te geven.

*Pag 11. Een Dordtse historicus -
door Mieke Jansen*

Frederik Krämer: deze “vergeten” Dordtenaar uit de 19^e eeuw was hoogleraar en kenner van het Huis Oranje Nassau, tevens directeur van het Koninklijk Huisarchief. Hij onderwees Koningin Wilhelmina en de jonge Juliana in de algemene geschiedenis. Prachtige portretten van de fotograaf Franz Ziegler waren de aanleiding voor dit artikel.

*Pag 15. Architect Jan de Greef, Dordrecht 1784 – Amsterdam 1834 (1) -
door Erica van Doormalen*

De schrijfster verrichtte een grondig onderzoek naar Dordtenaar Jan de Greef, een veelzijdig man die in Dordtse kringen weinig bekendheid geniet, maar als architect, kunstschilder en tekenaar buiten Dordrecht hooglijk werd gewaardeerd.

Pag 21. Lezers reageerden.

Mw Dolman-Berberich wijst – als aanvulling op het jaarboek “Water wordt een feest...” op het bestaan van brouwerijfornuizen die bij archeologisch onderzoek zijn gevonden. De auteurs van het jaarboek “Draaiende wieden...” reageren op de reactie van mw Weijtenburg over de Dordtse papiermolen in het vorige nummer. De redactie met hulp van Rob Haan beschrijft een fraaie foto van de fotograaf C. Kloens gemaakt in de toen juist ingepolderde Biesbosch met een zaai- of pootmachine als onderwerp.

*Pag 25. Marineopleidingen in Dordrecht (1915 – 1923)
door Bas van Beuzekom*

Dit derde artikel over de relatie tussen Dordrecht en de Nederlandse marine heeft als onderwerp de twee marineopleidingen die van 1915 tot 1923 in Dordrecht gevestigd waren: een marine-machinistenschool (met het logementsschip de Bonaire) en de adelborstenopleiding Adspirantenschool der marine.

*Pag 30. Schetsen uit Dordtse akten (2) -
door Kees Sigmond*

Het tweede artikel in wat hopelijk een lange reeks wordt van door Kees Sigmond gepresenteerde akten. In “Brand buiten de Vuilpoort – 1528” een conflict over al dan niet in veiligheid gebrachte boedel en eigendomspapieren bij een brand. In “Tonnetje met stinkende kaas – 1581” verklaart een waard dat hij een hem toevertrouwd tonnetje met kaas vanwege de stank weggegooid had.

*Pag 33. Rond de Blauwpoort -
door Angenetha Balm Kok*

De Blauwpoort aan de ingang van de Nieuwe Haven en de wijk Het Nieuwe Werck werd tussen 1545 en 1652 gebouwd, verplaatst en geïncorporeerd in een pakhuis. Een mooie analyse van een markante plek, die in 1910 geofferd werd aan het toenemend verkeer.

*Pag 37. Onverrichte(r) zaken -
door de Redactie*

In Tijdschrift 2009-1 hield de Redactie verscheidene door de gemeente toegezegde plannen voor ons historisch erfgoed tegen het licht. Er is goed en slecht nieuws: Huis ter Merwede wordt “gered” en de Wildemannenschouw wordt in het vernieuwde Dordts Museum geplaatst. Het kunstwerk van de voormalige HTS wordt gereinigd. Helaas is in de Kloostertuin een nieuwe hangplek voor jongeren “gecreëerd”.

*Pag 41. Huis te Merwede: moedig standhouden -
door Jacqueline Hoevenberg*

Jacqueline Hoevenberg, archeoloog bij Erfgoedcentrum DiEP beschrijft de herinrichtingsplannen - in 2010 – m.b.t. de ruïne en de omgeving van Huis te Merwede: het reinigen en consolideren van de ruïne, het opknappen van een waterpartij, het “zichtbaar” maken van het ondergrondse deel van HtM, een wandelpad “Renaudpad” en de informatievoorziening.

*Pag 45. Het Sint Elisabethsaltaar en het Huis te Merwede -
door Jacqueline Hoevenberg*

De oudstbekende afbeelding van Huis te Merwede is te vinden op het Sint Elisabethsaltaar van circa 1490. De auteur geeft een zeer gedetailleerde beschrijving van dit deel van het linkerpaneel, en van de ontstaans- en verwoestingsgeschiedenis (de Hoekse en Kabeljauwse twisten) van dit belangwekkende monument.

*Pag 50. Gezocht: redactieleden voor Historische Kalender
door Alex van Leeuwen*

Alex van Leeuwen van het Erfgoedcentrum DiEP is op zoek naar redactieleden voor het opzetten en uitbreiden van een Dordtse historische kalender. De kalender zal de verbondenheid van de Dordtenaren met hun stad op cultuurhistorisch gebied in beeld brengen en bevorderen.

*Pag 51. Zelf historisch onderzoek doen –
door Emile Havers*

De workshop Huizenonderzoek van Erfgoedcentrum DiEP is een uitstekende start voor hen die onderzoek willen doen naar de geschiedenis van hun (oude) pand.

*Pag 52. Illustre Dordracum, van onderzoekers, voor onderzoekers -
door Jan Willem Boezeman*

Een nieuw, groot project dat voortkomt uit de werkgroep Het Nieuwe Werck. De Stichting Illustre Dordracum als platform voor historisch onderzoek en de eraan gerelateerde website Dordrecht Monumenteel (www.dordrechtmonumenteel.nl) die toegang geeft tot talrijke informatie en “activiteiten” : de Dordtse monumenten, huisonderzoek, genealogie, films, stadswandelingen en nog veel meer.

*Pag 59. Gedigitaliseerde collecties -
door de Redactie*

De collecties van Erfgoedcentrum DiEP (Stadsarchief Dordrecht) komen langzaam maar zeker digitaal beschikbaar. In dit artikel een overzicht van de nu reeds thuis (via internet) beschikbare archivalia, zoals de Beeldbank, huwelijksakten, de bibliotheek, Dordtse Courant, en de archeologische en bouwhistorische collecties. Zie ook het tijdschrift DiEP nr. 11 van april 2009.

*Pag 63. Derde cursus Dordtologie beëindigd -
door Irene Dewald*

Het enorme succes van deze cursus - ook de derde groep van 25 Dordtologen is “afgeleverd” - is merkbaar aan de lange wachtlijst en de start van de cursus voor ambtenaren van de gemeente Dordrecht.

*Pag 64. Kermis op het land van Groenenboom. Het zilveren jubileum van Burg. Jas in 1909 -
door Peter Dillingh*

Het zilveren jubileum van de Dubbeldamse burgemeester Jas in 1909 werd groots gevierd met o.m. een kinderoptocht. Een historische optocht, vele toespraken en een (omstreden) kermis. Ooit van dreigende draaimolenverslaving gehoord? Een fraai verslag van een “ouderwetse” huldiging.

*Pag 71. Een bouwhistoricus voor Dordrecht -
door Christine Weijts*

Christine Weijs stelt zich voor aan de lezers: haar komst naar Dordrecht vult een lacune in de ontwikkeling van bouwhistorische kennis over de stad. Persoonlijk is haar belangstelling voor oude bouwmaterialen, vooral bakstenen en de Dordtse steen.

*Pag 73. Water in en om Dordrecht -
door Jan Koonings*

Jan Koonings dook in zijn fotocollectie en presenteert foto's op het thema "Water": de voormalige centrale van het GEB, de mijnenjager HM Dordrecht, vergane industriële bedrijvigheid aan en op de rivier en een ouderwetse baggermolen.

Pag 78. Oral History

De werkgroep Oral History heeft dringend behoefte aan nieuwe leden. Een oproep daartoe geeft nadere informatie en mogelijke interessante onderwerpen.

*Pag 79. Oud-Dordrecht stimuleert historisch overleg in brede zin -
door Hans Berrevoets*

De auteur schrijft over samenwerkingsverbanden die er in de stad zijn om de Dordtse historie meer bekendheid te geven. De Stichting Historisch Platform Dordrecht en het Platform Stedelijke Herdenking worden besproken. Onze vereniging is actief in beide platforms. Ook de samenwerking met de Gemeente verloopt thans beter.

*Pag 83. Keizershof 14-18: buiten de Vuilpoort/ aan de Kalkhaven -
door Erica van Doormalen*

Een fraaie "klassieke" huizengeschiedenis, inclusief boedelbeschrijvingen van dit belangwekkende pand aan de Kalkhaven. De bestemming is feitelijk altijd industrieel geweest: houtloods, sigarenfabriek, kurkenfabriek, maar het pand is ook gebruikt voor bewoning, als kantoor of als winkel.

*Pag 90. Nieuwverschenen boeken -
door Cees Esseboom*

Cees Esseboom bespreekt recent verschenen boeken over Dordrecht: "*Dordrecht van toen en nu*" van F. Baarda; "*Om stemming en wijding aan den dienst te geven*" van Bart van Buitenen; "*Een stijgende stand met zinkend land*" van B. Wouda; "*H. Maria Maior*" van Jacob Spaans; "*Dordt een eeuw geleden*" van C.J. van der Wilt; "*Verjaarskalender van de Grote of Onze-Lieve-Vrouwekerk*".